

Notat

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Notat om de indkomne høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af integrationsloven og forskellige andre love (Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge, styrket virksomhedsrettet integrationsprogram m.v.)

1. Indledning

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har ved e-mail af 5. april 2016 hørt en række myndigheder og organisationer over udkast til lovforslag om ændring af integrationsloven og forskellige andre love (Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge, styrket virksomhedsrettet integrationsprogram m.v.) med høringsfrist den 15. april 2016. Lovforslaget har endvidere været optaget på høringsportalen.

Følgende myndigheder og organisationer har afgivet bemærkninger til lovudkastet:

Ankestyrelsen, AOF-Danmark, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), CLAVIS, Daghøjskoleforeningen, Danmarks Almene Boliger, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Friskoleforening, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Selskab for Indvandrersundhed, Dansk Lungemedicinsk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Dansk Røde Kors Danske Studerendes Fællesråd, Datatilsynet, De Danske Sprogcentre, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Efterskoleforeningen, FOA – Fag og Arbejde, Folkehøjskolernes Forening, Foreningen af Frie Fagskoler, Frie Skolers Læreforening, Frivilligrådet, Foreningen af Socialchefer i Danmark, FTF, Indvandrermedicinsk Klinik ved Odense Universitetshospital, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lægeforeningen, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Rådet for Etniske Minoriteter, Uddannelsesforbundet, Udbetaling Danmark, Vejle Kommune.

Følgende myndigheder og organisationer har oplyst ikke at have bemærkninger til lovudkastet:

ATP-Ejendomme, Børnerådet, Danmarks Lejerforeninger, Dansk Ældreråd, Landsforeningen Ældre Sagen, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rigsrevisionen, Statsforvaltningen,

Følgende myndigheder og organisationer har ikke afgivet høringssvar:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Alzheimerforeningen, Amnesty International, Andelsboligforeningens Fællesrepræsentation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Boligselskabernes Landsforening, BOSAM, Byfornyelsesrådet, Byggeskadefonden, Byggeskadefonden vedr. Byfornyelse, Børne- og Kulturchefforeningen, Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO), Danmarks Privatskoleforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Seniorer, Danske Udlejere, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, Ejendomsforeningen Danmark, Etnisk Ung, Finansrådet, FOBU, FOF's Landsorganisation, Foreningen af Danske Skatteankenævn, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Danske Revisorer, Foreningen for Kristne Friskoler, Foreningen til Fremskaffelse af Boliger for Ældre og Enlige, Forsikring og Pension, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune,, Gladsaxe Kommune, Husleje- og Beboerklagenævnsforeningen, Håndværksrådet, Jobrådgivernes Brancheforening, Kollegiekontorerne i Danmark, Kommunekredit, Kommunernes Revision, Landsbyggefonden, Landsforeningen af Forældre til Børn i Dagtilbud (FOLA), Lejernes Landsorganisation i Danmark, Liberalt Oplysningsforbund, Lærernes Centralorganisation, NETOP - Netværk for oplysning, OK-

5. maj 2016

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Integrationskontoret
Slotsholmsgade 10
Post 1216 København K
Tel. 7226 8400
Mail uibm@uibm.dk
Web www.uibm.dk

CVR-nr. 36977191

Sags-nr. 2016-2929

Fonden, Private Gymnasie- og Studenterkurser, Rådet for Socialt Udsatte, Statens Byggeforsikringsinstitut (SBI), Udbetaling Danmark, UNHCR, Vesthimmerland Kommune og Viborg Kommune.

I det følgende gengives hovedindholdet af de modtagne hørings svar samt Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets, Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings og Beskæftigelsesministeriets bemærkninger hertil. For en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvises til vedlagte hørings svar.

2. Bemærkninger til lovudkastets forslag til ændringer af integrationsloven

2.1. Generelle bemærkninger (integrationsloven)

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at regeringen ønsker at fremme flygtninge og familiesammenførtes adgang til det danske arbejdsmarked og har i den forbindelse nogle helt generelle anbefalinger.

Instituttet anbefaler, at offentlige og private arbejdsgivere får samme adgang til at fremme beskæftigelsesmulighederne for etniske minoriteter, herunder flygtninge og familiesammenførte, som arbejdsgivere allerede har for så vidt angår ældre lønmodtagere og personer med handicap.

Instituttet anbefaler endvidere, at der udarbejdes en ny vejledning til forskelsbehandlingsloven, hvori Beskæftigelsesministeriet gennem konkrete eksempler gør det klart, i hvilke tilfælde og hvordan arbejdspladser frivilligt efter de gældende regler kan iværksætte tiltag for at fremme etniske minoriteter, herunder flygtninge og familiesammenførtes adgang til arbejdsmarkedet.

Instituttet anbefaler endvidere, at der inden for en kortere årrække foretages en evaluering af lovens konsekvenser.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig ovenstående synspunkter, der også – for så vidt angår forskelsbehandlingsloven – vil blive videreformidlet til Beskæftigelsesministeriet.

2.2. Tidspunkt for anvisning af en permanent bolig til nye flygtninge

FOA bemærker, at den forslåede ændring i kommunernes pligt til at anvise en flygtning en permanent bolig indeholder en forskelsbehandling mellem flygtninge og andre borgere, og at kommunerne nu kan trække boligplaceringen i langdrag, hvilket vil vanskeliggøre integrationsprocessen. FOA foreslår derfor, at der i kommunernes vurdering af behovet for en permanent bolig tages højde for, at flygtningen ikke har samme muligheder for selv at finde en bolig, som andre af kommunens borgere har.

Dansk Røde Kors er enig i, at en flygtnings behov for at komme i en permanent bolig ikke nødvendigvis skal gå forud for andre borgere i Danmark, men Dansk Røde Kors mener fortsat, at der bør være en anvisningsfrist eller en hensigtserklæring om, hvornår en kommune senest bør anvise en permanent bolig.

Ankestyrelsen vurderer, at der vil tilgå flere klagesager til Ankestyrelsen, idet kommunerne - i forhold til de nugældende regler - får en videre ikke-præciseret tidsramme til at skaffe den enkelte flygtning en permanent bolig. Ankestyrelsen vurderer, at med den ændrede formulering vil der gå længere tid, før der kan findes en permanent bolig og sammenholdt med, at rammerne for midlertidig indkvartering er ændret, betyder det, at der vil komme flere klager.

Dansk Flygtningehjælp anerkender, at nogle kommuner har vanskeligt ved at løse boligplaceringsopgaven for flygtninge, både hvad angår midlertidig indkvartering og anvisningen af en permanent bolig. Det betyder, at flygtninge må opholde sig længere tid i midlertidig indkvartering, hvilket, Dansk Flygtningehjælp vurderer, har negative konsekvenser for integrationsprocessen. Dansk Flygtningehjælp frygter, at fjernelsen af ordet "snarest" i lovtæksten vil betyde, at flere flygtninge får meget langvarige ophold i midlertidig indkvartering. Det påpeges endvidere, at nyankomne flygtninge normalt ikke har samme muligheder som andre boligsøgende for selv at skaffe en lejebolig, samt at flygtninge på grund af integrationslovens boligplaceringsregler som udgangspunkt skal blive boende i den kommune, de er henvist til.

Rådet for Etniske Minoriteter har forståelse for det pres, som kommunerne oplever i forbindelse med boligplacering, men understøtter, at det er vigtigt at finde en permanent bolig til flygtninge hurtigst muligt.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig de forskellige synspunkter og bemærker generelt, at der i de nugældende regler ikke er fastsat en tidsmæssig grænse for, hvor længe en flygtning kan være midlertidigt boligplaceret, idet det her fremgår, at en kommune "snarest muligt" skal anvisne en permanent bolig.

Med den foreslåede ændring tilsigtes en smidiggørelse af kommunernes opgave med at finde boliger, men det fremgår også af lovforslaget, at der ved anvisning af en permanent bolig hver gang skal foretages en konkret vurdering og prioritering af, hvem der er mest boligtrængende. I den konkrete vurdering af den enkelte flygtnings behov skal der fortsat tages højde for det integrationsmæssige sigte med integrationslovens boligplaceringsregler, som er at sikre flygtningen en base for den videre integrationsproces.

Ministeriet bemærker endvidere, at afgørelser om konkrete anvisninger af boliger til flygtninge, herunder manglende anvisning af boliger, som hidtil kan påklages til Ankestyrelsen.

2.3. Integrationsansvar ved flytning til en anden kommune

Odense Kommune foreslår, at det præciseres, at det alene er, hvis der er tale om ordinær beskæftigelse af et vist omfang, at en kommune får pligt til at overtage integrationsansvaret for en udlænding, der ønsker at flytte til den kommune, hvor pågældende har fået job.

Odense Kommune ønsker endvidere, at det skal være muligt for en kommune at afslå at overtage integrationsansvaret, hvis flytningen ikke vil være fremmede for udlændingens mulighed for at opnå beskæftigelse, f.eks. hvis flytningen alene er begrundet i ægtefællens forhold.

Ankestyrelsen foreslår, at det præciseres i lovens klagebestemmelse, at fraflytningskommunen er klageberettiget over tilflytningskommunens afgørelse.

DA mener, at det bør fremgå direkte af bemærkningerne, at hvis en flygtning har et konkret jobtilbud i en kommune, så bør udlændingen som udgangspunkt boligplaceres i den kommune. DA finder, at det er positivt, at det nu er præciseret, at en kommune skal overtage integrationsansvaret for en udlænding, hvis denne eller dennes ægtefælle har fået ordinær beskæftigelse i en anden kommune end den, hvor de er boligplaceret, og flytning er nødvendig for, at udlændingen kan varetage stillingen. De finder endvidere at, det ligeledes skal finde anvendelse for en flygtning, der starter i en IGU-stilling.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at de nugældende regler om boligplacering i integrationsloven ikke er til hinder for, at en flygtning flytter til en anden

kommune end den, den pågældende først er blevet boligplaceret i. I den situation skal tilflytningskommunen dog beslutte, om man vil overtage integrationsansvaret for flygtningen. En kommune kan altid vælge at overtage integrationsansvaret, og i nogle tilfælde vil tilflytningskommunen også være forpligtet til det. Det gælder, hvis flytningen er af væsentlig betydning for flygtningens integrationsforløb eller hvis særlige personlige forhold i øvrigt taler derfor, og det er i praksis antaget, at dette vil være tilfældet, hvis en flygtning opnår beskæftigelse i en anden kommune, og flytning er nødvendig for at varetage dette job. Den foreslåede ændring er således en præcisering og tydeliggørelse heraf.

Ministeriet kan endvidere oplyse, at et tilbud om ansættelse efter den nye integrationsgrunduddannelsesordning, jf. det samtidigt fremsatte lovforslag om integrationsgrunduddannelse (IGU), vil være at betragte som ordinær ansættelse.

I forhold til bemærkningerne fra Odense Kommune henvises til lovforslagets bemærkninger, hvoraf fremgår, at der ved vurderingen af overtagelsen af integrationsansvaret kan lægges vægt på, om der er tale om varig eller midlertidig beskæftigelse.

2.4. Målrkning af tilbud om helbredsmæssige vurderinger

2.4.1. Generelle bemærkninger til målrkning af helbredsvurderinger

Lægeforeningen vurderer, at lovforslaget resulterer i en forringelse og et tilbageskridt i forhold til den nuværende ordning om helbredsmæssige vurderinger. Selvom flygtningene er omfattet af den offentlige sygesikring, og derved får tildelt en praktiserende læge mv., kan alvorlige sygdomstilstande, fysiske som psykiske, blive afdækket ved en helbredsmæssig vurdering, hvorfor det efter foreningens opfattelse er nødvendigt at have særligt fokus på en tidlig indsats.

Lægeforeningen foreslår, at i de tilfælde, hvor der ikke foreligger lægeoplysninger, bør flygtningen fortsat altid få tilbudt en helbredsmæssig vurdering for at sikre, at der ikke overses fysiske eller psykiske sygdomme, der kræver en behandlings- eller forebyggelsesmæssig indsats.

Danske Regioner bemærker, at der kan være stor variation i, hvor fyldestgørende sundhedsoplysninger flygtninge har, og at der kan være sket en forandring i helbredstilstanden, som ikke er registreret eller opdaget.

DA gør opmærksom på, at en helbredsvurdering ikke alene er relevant for kommunen, men også i høj grad for den kommende virksomhed. DA påpeger, at ved at informere arbejdsgiveren om eventuelle helbredsmæssige problemer (indenfor lovens rammer) og relevante tilpasningsbehov, sikres en bedre forventningsafstemning og dermed et bedre match på sigt.

FOA mener, at alle flygtninge bør have tilbud om en helbredsvurdering, da en sådan kan være det første skridt til at fjerne helbredsmæssige barrierer for deltagelse på arbejdsmarkedet, ligesom der vil være en samfundsøkonomisk besparelse i at få klarlagt eventuelle helbredsproblemer så tidligt som muligt.

FOA foreslår på den baggrund, at der tilbydes helbredsvurderinger med baggrund i de sundhedstjek, der er foretaget i asylfasen, ligesom der bør tilbydes helbredstjek til alle, som ikke har fået foretaget sundhedstjek i asylfasen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det fastholdes, at kommunerne fortsat skal tilbyde alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge en helbredsmæssig vurdering, således at det ikke beror på en kommunal sagsbehandlers vurdering, om en flygtning har behov for en helbredsvurdering. Det påpeges, at ifølge fagfolk vil en del flygtninge fremstå forholdsvis raske - dog uden at være det.

Dansk Flygtningehjælp er betænkelig ved de foreslåede ændringer og opfordrer til, at de nuværende lovmæssige rammer fastholdes. Det påpeges, at en tidlig samlet helbredsvurdering kan øge chancen for, at flygtninge får hurtig behandling af medbragte sundhedsproblemer. Danske Flygtningehjælp påpeger videre, at sundhedsproblemer, der ikke opfanges i tide, kan betyde større ressourceanvendelse på et senere tidspunkt.

Danske Regioner vurderer, at lovforslaget på længere sigt risikerer at ville medføre øgede udgifter på grund af, at sygdomme opdages senere og på et langt mere alvorligt og behandlingskrævende stadie.

DIGNITY, Dansk Institut mod Tortur, kritiserer, at man vil fjerne det obligatoriske tilbud om en helbredsmæssig vurdering, som har til formål at sikre identifikation af behandlingsbehov og tidlig intervention hos alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge.

DIGNITY påpeger, at det kan have betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser og negative konsekvenser for integration, hvis tidlig intervention ikke finder sted. I den forbindelse henviser DIGNITY til, at det nuværende sundhedstjek i asylfasen ikke systematisk identificerer torturofre, og at sundhedstjekket derfor ikke kan bruges som argument for ikke at tilbyde helbredsundersøgelsen til alle flygtninge. DIGNITY bemærker derudover, at stort set ingen af instituttets klientgruppe, hvor størstedelen er torturofre, er identificeret ved sundhedstjek i asylfasen, samt at de i gennemsnit har været 15,7 år i Danmark, før de henvises dertil.

Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital, kritiserer, at kommunerne igen skal overtage ansvaret for at vurdere flygtninges behov for tilbud om en helbredsmæssig vurdering. Indvandrermedicinsk Klinik anfører i den forbindelse, at kommunerne tidligere har vist, at de ikke magter opgaven, og at indførelsen i 2013 af kommunernes forpligtelse til at tilbyde helbredsvurderinger skal ses i sammenhæng med erfaringerne med patienter med flygtningebaggrund, som de indvandrermedicinske klinikker, traume- og torturbehandlingscentrene og enkeltstående kommuner havde gjort sig, som viste, at forebyggelse klart betaler sig for denne patientgruppe. Derudover henviser klinikken til, at helbredsvurderingen koster 2.200 kr., mens en for sent diagnosticeret flygtning koster 230.000 kr. om året.

Indvandrermedicinsk Klinik påpeger derudover, at det har været fremført, at der lige nu vurderes at være mange "raske unge mænd", men at denne gruppe nu er begyndt at blive henvist til de indvandrermedicinske klinikker med oversete problemer som kroniske sygdomme, handicaps, PTSD, sygdomsangst og indlæringsproblemer. Derudover bemærker Indvandrermedicinsk Klinik, at helbredsvurderingen også blev indført for at give de praktiserende læger den tid, de føler, at de mangler til "den svære samtale" og screening af denne patientgruppe. Endelig anbefaler Indvandrermedicinsk klinik, at børn burde være særskilt omtalt i lovforslaget.

FTF vurderer, at det er uklogt at afskaffe det obligatoriske tilbud om en lægefaglig helbreds-vurdering samt at udskyde tidspunktet for, hvornår tilbuddet skal gives. FTF anfører i den forbindelse, at tidlig diagnosticering af sygdomme og behandling gør en stor forskel i forhold til den enkelte flygtnings mulighed for at integrere sig, herunder varetage uddan-nelse og job.

Danske Regioner udtrykker bekymring for, at fristen for, hvornår tilbud om helbreds-vurdering skal gives, rykkes fra tre til seks måneder, idet man risikerer, at eventuel sygdom for-værres.

Dansk Selskab for Indvandrersundhed (SIS) finder, at målretningen af helbredsundersøgel-ser af flygtninge bør tages ud af loven, da den forudsætter, at nogen er i stand til at be-dømme, hvem der har behovet for en undersøgelse, og at dette selv for klinisk uddannet personale er meget vanskeligt at vurdere uden en egentlig undersøgelse.

SIS finder endvidere, at der er væsentlig dokumentation for, at det er nødvendigt at beva-re lovkravet om et tilbud til alle, samt at helbredsundersøgelserne underbygger integrati-onsindsatsen, letter de nye borgeres adgang til sundhedsvæsenet og forebygger, at uer-kendt sygdom hindrer integration.

Odense Kommune udtrykker tilfredshed med, at fristen for at give tilbud om helbreds-un-dersøgelsen ændres fra tre til seks måneder. Odense Kommune bemærker derudover, at de fleste børn bliver familiesammenført og derfor ikke har fået et sundhedstjek i Danmark inden ankomsten til kommunen.

Lægeforeningen, Dignity, Danske Regioner, SIS, Indvandrermedicinsk klinik, FTF og Odense kommune bemærker, at det bør være personer med en vis sundhedsfaglig indsigt og ikke kommunale medarbejdere, der foretager vurderingen af behovet for en helbredsmæssig vurdering.

Endvidere udtrykker Lægeforeningen, Danske Regioner og SIS bekymring for, om lov-forslaget skaber ulighed i sundhed i forhold til denne særlige sårbare gruppe.

SIS og Indvandrermedicinsk klinik frygter, at lovændringerne vil betyde, at der sker bespa-relser på området.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det problematisk at helbreds-vurderingen ikke længe-re er obligatorisk og påpeger, at når fokus for lovforslaget er at få folk hurtigere i beskæf-tigelse, så er det vigtigt at være opmærksom på udsatte grupper. Rådet påpeger, at kom-munen kan have svært ved at vurdere, hvorvidt en flygtning har psykiske traumer, hvis disse ikke manifesterer sig som symptomer på overfladen. Konsekvensen kan være, at den pågældende ikke tilbydes den nødvendige helbreds-vurdering.

Dansk Røde Kors tager kommunernes udfordringer med at tilbyde det tidligere obligato-risk helbredsundersøgelse indenfor tre måneder til efterretning, men påpeger samtidig, at der skal tages højde for, at den foreslåede ordning stiller øgede krav til en enkelte sagsbe-handler. Dansk Røde Kors foreslår på den baggrund, at sagsbehandlerne skal efteruddan-nes, specielt i forhold til at kunne identificere symptomer på PTSD/psykiske traumer.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal til de nævnte synspunkter indlednings-vis bemærke, at lovforslaget ikke indebærer en afskaffelse af ordningen med tilbud om

helbredsmæssige vurderinger, men en målretning af ordningen, så der ikke tilbydes helbredsmæssige vurderinger, hvor der ikke findes at være et behov herfor.

Ministeriet skal endvidere bemærke, at alle flygtninge og familiesammenførte, herunder de flygtninge og familiesammenførte, som fremover ikke tilbydes en helbredsmæssig vurdering, fortsat er omfattet af den offentlige sygesikring og derved fra start får tildelt en praktiserende læge samt har adgang til gratis lægehjælp og øvrige sundhedsydelse i lighed med andre borgere i Danmark.

Det vil herigennem – og igennem den kontakt, som flygtninge og deres familier har til offentlige institutioner og myndigheder, herunder dagtilbud og skoler, socialforvaltninger og jobcentre m.v. – være muligt at identificere behov for sundhedsmæssig undersøgelse og behandling. Det gælder ikke bare i de første måneder efter ankomsten til kommunen, men også i de tilfælde, hvor behovet opstår senere.

For så vidt angår det forhold, at det er kommunen, der skal vurdere, om der skal gives tilbud om en helbredsmæssig vurdering, skal ministeriet bemærke, at kommunens vurdering kan tage udgangspunkt i de oplysninger, der er tilvejebragt i asylfasen, herunder ved det sundhedstjek, der sker her. Det bemærkes i den forbindelse, at ministeriet samtidig vil fremme, at der sker en mere systematisk videregivelse af relevante oplysninger fra asylindkvarteringsoperatørerne til kommunerne, herunder for så vidt angår de helbredsmæssige oplysninger. Der vil i forbindelse med arbejdet herom blive taget højde for det behov, de kommunale sagsbehandlere vil have for oplysninger, der kan anvendes til at vurdere behovet for at tilbyde en helbredsundersøgelse. For så vidt angår familiesammenførte til flygtninge uden et forudgående ophold i et asylcenter må vurderingen baseres på oplysninger fra de pågældende selv sammenholdt med oplysningerne om referencepersonen, herunder fra dennes ophold i asylcenteret.

Det bemærkes, at det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at kommunen skal træffe afgørelse på et tilstrækkeligt fagligt og sagligt grundlag. Det indebærer, at en kommune skal inddrage de fagkompetencer, der er nødvendige for at foretage vurderingen i den konkrete sag. Det kan således blive relevant for kommunen at inddrage sundhedsfaglig ekspertise til at foretage vurderingen.

For så vidt angår børn kan ministeriet oplyse, at tilbuddet om en helbredsmæssig vurdering fortsat også omfatter uledsagede mindreårige flygtningebørn samt børn, der er familiesammenført til flygtninge, såfremt kommunerne vurderer, at disse børn og unge har behov herfor.

Ministeriet bemærker til bekymringen for, at fristen rykkes fra tre til seks måneder, at der er behov for at tage højde for det store antal nyankomne flygtninge og det dermed øgede pres på kommunerne. For at ordningen skal kunne fungere i praksis får kommunerne derfor lidt længere tid til at træffe beslutning om, hvorvidt tilbud om den helbredsmæssige vurdering skal gives.

2.4.2. Særligt om risikoen for udbredelse af visse sygdomme

Dansk Selskab for IndvandrerSundhed (SIS) anfører, at Danmark ikke screener for tuberkulose, at risikoen for tuberkulose er højest lige efter ankomst til modtagerlandet, og at risikoen er vedvarende høj i op til flere år efter ankomsten.

SIS udtrykker bekymring for, at ændringen vedrørende de helbredsmæssige vurderinger kan få betydelige negative følger for udbredelse af vaccineforebyggelige sygdomme, herunder at den systematiske tilgang til helbedsvurderinger har været med til at sikre, at gruppen af flygtningebørn, der ikke er fuldt vaccineret, opdateres i forhold til det danske program. SIS henviser derudover til, at opfølgning på vaccinationsstatus gerne skal ske allerede i asylcentret, men at det langt fra altid sker, samt at familiesammenførte ikke altid har haft ophold i et asylcenter.

Danske Regioner bemærker, at den enkelte flygtning fx kan have været udsat for smitterisiko for tuberkulose under indkvarteringsopholdet, som ikke kan være registreret eller opdaget.

Dansk Lungemedicinsk Selskab udtrykker ligeledes bekymring for smitterisikoen og bemærker, at det er oplevelsen på de lungemedicinske afdelinger, at andelen af tuberkuloseramte flygtninge og indvandrere er stigende, samt at der beskrives tilfælde af formodet smitte efter ankomsten til Danmark blandt samboende flygtninge og indvandrere. Selskabet finder det derfor påkrævet, at nyankomne flygtninge fortsat tilbydes en helbedsvurdering, herunder undersøgelse for tuberkulose, med henblik på at undgå egentlige tuberkuloseudbrud.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, at screening for tuberkulose af asylansøgere fra risikoområder, herunder interview og vejledning og lægelig undersøgelse efter behov sker som led i den medicinske modtagelse i asylfasen efter Sundhedsstyrelsens vejledninger herfor.

Det bemærkes, at der er nedsat en arbejdsgruppe, der har til formål at gennemgå den medicinske modtagelse af asylansøgere med henblik på at afdække behovet for eventuelle tilpasninger af den eksisterende ordning. Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra Udlændingestyrelsen, Sundhedsstyrelsen og forskellige indkvarteringsoperatører, herunder Røde Kors. Det forventes, at arbejdet er gennemført i juni 2016.

Ministeriet bemærker endvidere, at kommunerne fortsat er forpligtiget til at tilbyde en helbedsmæssig vurdering til kvoteflygtninge, der ankommer direkte til kommunen fra flygtningelejre i tredjelande. I forhold til familiesammenførte til flygtninge vil det være op til kommunerne at vurdere, hvorvidt der er behov for en helbedsmæssig vurdering. Såfremt der eksempelvis er en kendt smitterisiko knyttet til personer fra visse lande, fx om smitsom leverbetændelse, vil det kunne indgå i vurderingen. Kommunen vil kunne rådgive børnefamilier om at afklare vaccinationsbehov ved almindelig konsultation hos egen læge i de tilfælde, hvor man vurderer, at der ikke er behov for at tilbyde en særskilt helbedsmæssig vurdering i medfør af integrationsloven.

2.4.3. Særligt om videregivelse af helbedsmæssige oplysninger

Danske Regioner støtter op om, at arbejdet med at fremme en systematisk videregivelse af relevante oplysninger, herunder helbedsmæssige oplysninger fra asylindekvarteringsoperatørerne til kommunerne.

Danske Regioner finder, at det bør være obligatorisk for læger, der undersøger flygtninge på asylcentre, at registrere oplysninger på lige fod med læger i resten af sundhedsvæsenet. Herved sikres at opsporing og opfølgning på sygdom mv. i højere grad muliggøres i det videre forløb.

Lægeforeningen bemærker, at videregivelse af helbredsoplysninger fra asylcentersystemet til kommunen kræver samtykke.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, at det bl.a. fremgår af Udlændingestyrelsens kontrakt med Røde Kors om indkvartering og underhold af asylansøgere m.fl., at læger i asylcentre på baggrund af den medicinske modtagelse skal opdatere oplysningerne i et journaliseringssystem, herunder eventuelt med en medicinsk handlingsplan, for samtlige asylansøgere. Flygtningens egen læge har således mulighed for med den pågældendes samtykke at få adgang til oplysningerne. Det bemærkes i den forbindelse, at ministeriet samtidig vil fremme, at der sker en mere systematisk videregivelse af relevante oplysninger fra asylindkvarteringsoperatørerne til kommunerne, herunder for så vidt angår de helbredsmæssige oplysninger.

Ministeriet skal endvidere bemærke, at den udveksling af helbredsmæssige oplysninger, der kan være relevant i forhold til den helbredsmæssige vurdering, skal ske inden for rammerne af persondataloven og sundhedslovens kapitel 9 om adgang til at videregive helbredsoplysninger.

2.4.4. Særligt om indsatsen for traumatiserede flygtninge

FTF efterlyser, at den tidlige behandlingsindsats til flygtninge med traumer forbedres væsentligt, og at der bliver gjort en indsats for at reducere ventetiden på behandling af traumer.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig FTF's synspunkter, men finder, at opfølgning herpå ligger uden for rammerne af lovforslaget.

2.5. Forenkling af planer

Dansk Røde Kors støtter, at de værktøjer, som anvendes i integrationsarbejdet forenkles, og finder det positivt, at den koordinerede funktion fra integrationsplanen videreføres i integrationskontrakten. Dansk Røde Kors bemærker dog, at man er bekymret over, at det helhedsorienterede fokus ikke videreføres, men at det alene fremgår, at de ikke beskæftigelsesrettede indsatser skal sikres og ikke må modarbejde den beskæftigelsesrettede indsats.

Dansk Røde Kors bemærker også, at alle aktiviteter rettet mod aktivt medborgerskab skrives ud af integrationsprogrammet og skal gennemføres sideløbende med integrationsprogrammet. Dansk Røde Kors frygter, at der vil ske en reel nedprioritering af samarbejdet med civilsamfundsorganisationerne, hvis det ikke længere har en formel rolle i integrationsprogrammet, hvilket igen vil have en negativ konsekvens for integrationen.

FTF vurderer, at det giver god mening at samle flere planer i én plan og ser forslaget som et positivt skridt mod en bedre koordineret indsats, der samtidig afskaffer unødigt bureaukrati. Dog så FTF gerne en præcisering af, at en nyankommen flygtning skal mødes med tilbud om en tværfaglig og koordineret indsats og mener derfor, at integrationskontrakten skal rumme en samlet plan for både social-, sundheds-, beskæftigelses og uddannelsesområdet.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) er meget positiv overfor forslaget om forenklingen ved at slå integrationskontrakten og integrationsplanen sammen, samt at det bliver muligt at anvende "Min Plan". DS er dog bekymrede over, hvorvidt den helhedsorienterede indsats er tilstrækkeligt indarbejdet i integrationskontrakten eller om vigtige helhedsorienterede elementer fra integrationsplanen vil gå tabt.

DS påpeger, at det forhold at den koordinerede forvaltning nu skal fastlægges i integrationskontrakten, vil give et stærkt incitament til at lægge den koordinerede rolle i jobcenteret, hvilket vil give sagsbehandleren i jobcenteret yderligere arbejde og kræve mere tid af den enkelte sagsbehandler i jobcenteret.

FOA udtrykker bekymring over, at integrationsplanen afskaffes, da man finder, at det vil have en negativ effekt på ønsket om en hurtigere integrations- og beskæftigelsesindsats. FOA foreslår derfor, at integrationsplanen og kontrakten samles og alle elementerne fra integrationsplanen tages med over i integrationskontrakten, og at tidsfristen for kommunerne i forhold til, hvornår de skal have indgået integrationskontrakten med udlændingen, fastholdes eller eventuelt udvides til 2 måneder.

LO bemærker, at det er vigtigt, at integrationskontrakten bliver så konkret og handlingsanvisende som muligt, samt at den er så præcis som mulig i forhold til at fastlægge ret og pligt, hvilket er et bærende princip i den danske beskæftigelseslovgivning. Det er endvidere vigtigt for LO, at det kan monitoreres, om kommunerne lever op til forpligtelserne i henhold til integrationskontrakten, samt at kommunerne får mulighed for erfaringsudveksling.

Dansk Flygtningehjælp er positive overfor at forenkle planredskaberne, men ser gerne flere elementer fra integrationsplanen integreret i integrationskontrakten. Der efterlyses fokus i integrationskontrakten på tilbud om aktiviteter, der kan styrke et aktivt medborgerskab. Dansk Flygtningehjælp anbefaler videre, at udredningsdelen fra integrationsplanen videreføres i integrationskontrakten, således at der sikres en mere helhedsorienteret indsats i integrationsprogrammet.

Daghøjskolernes Forening er bekymrede for den manglende fokus på medborgerskab, dannelse og kulturel integration i lovforslaget og bemærker, at civilsamfundet kan spille en rolle her, men at det er vigtigt, at det er kommunerne, der har det endelige ansvar for, at der er fokus på disse elementer.

Frivilligrådet er tilfredse med, at der skal være en koordinerende forvaltning i kommunerne men efterlyser større fokus på inddragelsen af civilsamfundet i lovforslaget. Rådet forslår derfor, at det fremgår af forslaget, at der tilskyndes til samarbejde og koordinering imellem kommunen og lokale aktører i civilsamfundet.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det beklageligt, at der ikke er mere fokus på inddragelsen af civilsamfundet i lovforslaget, herunder at det vurderes, at aktiviteter rettet mod et aktivt medborgerskab skal gennemføres sideløbende med integrationsprogrammet, uden at dette reguleres i integrationskontrakten.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan henvise til de generelle bemærkninger i lovforslaget, hvor det fremgår, at ordningen i den gældende regulering med en koordinerende forvaltning fastholdes, og at denne funktion har til hensigt at understøtte en fortsat helhedsorienteret tilrettelæggelse af integrationsindsatsen, således at de forskellige kommunale indsatser for den enkelte udlænding understøtter hinanden, og at der ved tilrettelæggelsen tages hensyn til udlændinges samlede situation, herunder også situationen for familiemedlemmer, som kan have betydning for udlændingens integrationsproces. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at den koordinerende forvaltning har til opgave i samarbejde med udlændingen at sikre, at der er overblik over og sammenhæng i de indsatser, der iværksættes i de enkelte forvaltninger i kommunen. Det afgørende er således, at der i tilrettelæggelsen af indsatsen sikres en koordinering og indbyrdes afstemning af indsatserne, så det undgås, at forskellige mål og indsatser modvirker hinanden.

For så vidt angår bemærkningerne om inddragelse af civilsamfundet i integrationsprocessen bemærker ministeriet, at civilsamfundet fortsat bør spille en central rolle i den henseende, men at der ikke findes at være behov for en lovmæssig regulering heraf.

2.6. Forenkling af opfølgning på integrationskontrakten

Dansk Røde Kors er positive overfor forslaget om forenkling af opfølgningen af integrationsprogrammet.

FTF finder forslaget fornuftigt, så længe der holdes fast i minimum fire opfølgningssamtaler om året.

Vejle Kommune finder, at kravet om, at der fremover skal afholdes mindst 4 opfølgningssamtaler inden for 12 måneder, ikke harmonerer med deres status som frikommune, hvor de selv kan tilrettelægge kontakten på baggrund af den enkelte udlændings behov.

Ministeriet bemærker hertil, at det allerede fremgår af integrationsloven, at en kommune har pligt til at følge op på integrationskontrakten. Heri ligger, at hvis der konkret er behov for hyppigere opfølgning, er kommunen allerede forpligtet til at foretage en sådan opfølgning.

Det fremgår af frikommuneloven, at kommunalbestyrelsen i en frikommune kan tilrettelægge hyppigheden, formen og indholdet af opfølgningen på integrationskontrakten, som integrationsydelsesmodtagere, der deltager i integrationsprogrammet, efter § 20, stk. 1-4, i integrationsloven skal have. Ministeriet finder ikke, at der er behov for justeringer på baggrund af de foreslåede ændrede proceskrav, da en frikommune allerede kan vælge at tilrettelægge hyppigheden, formen og indholdet af opfølgningen på integrationskontrakten, som den ønsker.

2.7. Forenkling af regler om dækning af transportudgifter

Dansk Røde Kors er positive over for en forenkling af reglerne om dækning af transportudgifter men påpeger dog, at der kan være et behov for nogle retningslinjer for, hvad rimelige udgifter dækker med henblik på ensartning af praksis i landets kommuner.

Vejle Kommune finder det positivt, at transgvurderingen vedr. transportgodtgørelse ophæves og forventer at have den samme frihed vedr. integrationslovens § 23 f som hidtil.

Ankestyrelsen anbefaler, at det kommer til at fremgå direkte af lovteksten, at løn som svarer til integrationsydelsen umiddelbart vil kunne sidestilles med integrationsydelse, f.eks. offentlig ansættelse med løntilskud.

Ministeriet bemærker, til det af Vejle Kommune fremførte, at det af frikommuneloven fremgår, at en frikommune kan træffe beslutning om, at § 23 f i integrationsloven fraviges, således at § 76, stk. 1 og 2, og § 77 om hjælpemidler og §§ 82 og 83 om befordringsgodtgørelse m.v. i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats finder tilsvarende anvendelse for integrationsydelsesmodtagere, som deltager i integrationsprogrammet efter integrationsloven. Dette gælder således også efter nærværende forslag.

I forhold bemærkningerne fra Ankestyrelsen vedrørende offentlig ansættelse med løntilskud kan det oplyses, at det nu af ordlyden af bestemmelsen fremgår, at bestemmelsen ligeledes finder anvendelse for udlændinge, der modtager tilbud om offentlig ansættelse med løntilskud.

2.8. Intensivt integrationsprogram med entydigt jobfokus det første år

Dansk Socialrådgiverforening (DS) anfører, at det er problematisk at indføre et visitationskrav, hvor der fokuseres på indsatsen og ikke målet. Det svækker det sociale arbejde, hvis der visiteres efter indsats og ikke efter mål om selvforsørgelse. DS opfordrer til i stedet at indføre kriterier, der er mere realistiske, fx at forlænge fristen for, hvornår en person, der er erklæret aktivitetsparat i integrationsprogrammet, forventes at kunne være selvforsørgende. Fristen vil man med fordel kunne øge fra 3 til 6 måneder.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker videre, at det er positivt med en øget virksomhedsrettet fokus det første år, samt at integrationsprogrammet kan forlænges op til 5 år. Dog anføres det, at det er unødvendigt med det foreslåede forlængelseskrav, da socialrådgiverne i forvejen løbende vurderer og følger op på mål og indsats. DS foreslår derfor, at forlængelseskriteriet skal være mere simpelt og at det skal baseres på en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvorvidt det er nødvendigt at revidere mål og indsats.

Dansk Røde Kors støtter intentionen og målet om, at langt flere flygtninge skal opnå varig beskæftigelse, samt at manglende danskundskaber samt it-kundskaber ikke skal være en hindring for at være jobparat.

LO ønsker, at det tydeligt fremgår, hvornår en kommune har pligt til at forlænge integrationsprogrammet udover det obligatoriske år. LO bemærker endvidere, at en formel vurdering af en udlændings uddannelse er en forudsætning for at kunne udnytte udlændingens medbragte kompetencer.

LO bemærker, at det foreslås, at den virksomhedsrettede indsats skal iværksættes allerede inden for de første to uger, men at selve visitationen først skal ske inden for de første tre måneder og foreslår, at der er et større tidsmæssigt sammenfald imellem de to aktiviteter af hensyn til såvel udlænding som virksomhed.

KL ønsker en præcisering i lovforslaget vedrørende den situation, hvor en udlænding under 25 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse bliver pålagt et uddannelsespålæg. Det fremgår ikke, om et uddannelsespålæg træder i stedet for en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats, og hvilken indsats, der skal tilbydes, indtil udlændingen vil kunne påbegynde uddannelsen. KL ser gerne, at kommunerne får mulighed for at tilbyde særlige uddannelsesrettede indsatser og brobygningsforløb for denne målgruppe.

KL anbefaler, at virksomhedspraktik for jobparate udlændinge med erhvervs erfaring har en længere varighed end de 4 uger, der er foreslået. Forslaget vil medføre mange korte forløb og erfaring viser, at der er behov for længere sammenhængende praktikforløb, før udlændingen får tilbudt en ansættelse med løntilskud eller et ordinært job.

Dansk Flygtningehjælp efterlyser et stærkt fokus på sammenhængende forløb, da man vurderer, at det vil være med til at sikre en varig tilknytning til det danske arbejdsmarked. Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at kravet om, at der maksimalt må være 6 uger imellem hvert virksomhedsrettede tilbud, alene er tilstrækkeligt til at sikre et kontinuerligt og reelt beskæftigelsesperspektiv i tilbuddene.

Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor, at en flygtnings kompetencer afklares så hurtigt som muligt og ser gerne, at der - udover den foreslåede pligt for kommunerne til at oplyse om muligheden for at få vurderet medbragte uddannelseskvalifikationer - også ydes støtte og vejledning til processen med at få vurderet uddannelseskvalifikationerne.

Dansk Flygtningehjælp ser også gerne, at der ske en yderligere afklaring af en flygtnings realkompetencer og efterlyser tiltag til opkvalificering i lovforslaget.

Folkehøjskolernes Forening i Danmark udtrykker bekymring over, at lovforslagets entydige fokus på virksomhedsrettede tilbud fremover vil forhindre, at flygtninge kan deltage på et langt højskoleophold i det første år af integrationsprogrammet. Foreningen påpeger, at mange kommuner har anvendt højskoleophold i integrationsfasen, og foreslår, at der i lovforslaget indarbejdes en mulighed for, at der kan gives et højskoleophold til flygtninge i forbindelse med f.eks. et uddannelsespålæg.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at det er målet med lovforslaget, at nyankomne flygtninge og familiesammenførte i højere grad skal integreres i det danske samfund, og vejen hertil er langt hurtigere at få de nyankomne udlændinge ind på de danske arbejdspladser. Skal målet nås, kræver det, at alle mødes med en forventning om at bidrage på arbejdsmarkedet fra start. Nyankomne skal på den baggrund mødes som jobparate, medmindre det er åbenbart, at udlændingen ikke er i stand til at deltage i en virksomhedsrettet indsats, og kommunerne skal sigte efter at igangsætte den virksomhedsrettede indsats inden 2 uger og er forpligtede til at give en virksomhedsrettet indsats senest efter 1 måned. Ved udgangen af de første 3 måneder efter kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for en udlænding, skal der ske en visitation af udlændingen. Ved visitation har kommunalbestyrelsen mulighed for at inddrage den afdækning af udlændingens forudsætninger og kompetencer, som allerede har fundet sted, herunder erfaringerne fra de første måneder i integrationsprogrammet.

Ministeriet henviser til, at kombinationen af et tidligt virksomhedsrettet tilbud, de ændrede visitationsregler og det forhold, at der maksimalt må være 6 uger imellem de virksomhedsrettede tilbud for jobparate udlændinge, har til hensigt at sikre et kontinuerligt beskæftigelsesrettet forløb.

Ministeriet bemærker endvidere, at i de situationer, hvor integrationsprogrammet skal forlænges udover 1 år, er målet for indsatsen fortsat, at udlændingen kommer i beskæftigelse. Det er ministeriets opfattelse, at der på det tidspunkt vil være god anledning til, på basis af det første års forløb i integrationsprogrammet, at vurdere, hvad der skal indgå i det videre forløb i integrationsprogrammet.

I forhold til bemærkningerne fra Dansk Flygtningehjælp vedrørende flygtninges kompetenceafklaring, skal ministeriet bemærke, at støtte og vejledning til processen med at få vurderet uddannelseskvalifikationer er en naturlig del af kommunens opgave med at tilrettelægge integrationsindsatsen for den enkelte. Det bemærkes endvidere, at der som led i trepartsaftalen om arbejdsmarkedsintegration er aftalt initiativer som kan understøtte en styrket kompetenceafklaring.

I forhold til unge under 25 år, som er uddannelsesegnede, kan det oplyses, at ministeriet har præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at der fortsat skal gives et uddannelsespålæg, hvis den unge ikke i forvejen har en erhvervskompetencegivende uddannelse og ikke har forsørgerpligt over for hjemmeboende børn. I perioden, indtil en udlænding, som har modtaget et uddannelsespålæg, påbegynder uddannelse, omfattes den pågældende af de foreslåede regler om en virksomhedsrettet indsats. Når udlændingen påbegynder uddannelse, vil den pågældende derimod ikke længere være omfattet af den virksomhedsrettede indsats. Her vil udlændingen desuden modtage SU, elevløn eller lignende.

Ministeriet bemærker, at for de flygtninge, som vurderes aktivitetsparate, kan der fortsat gives tilbud om bl.a. opkvalificering. Det vil her fortsat være muligt at tilbyde uddannelsesforløb, hvis det vurderes at kunne bringe udlændingen ind på arbejdsmarkedet, og der ikke er rimelig udsigt til, at udlændingen opnår ordinær beskæftigelse i den periode, tilbuddet

varer. For denne gruppe vil der altså, hvis kommunen konkret vurderer, at de nævnte betingelser er opfyldt, kunne anvendes højskoleophold.

2.9. Tidlig virksomhedsrettet indsats

Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at det er uklart, hvilke virksomhedsrettede krav der vil blive stillet til aktivitetsparate. Uklarheden er knyttet til begreberne skal og kan, hvor det ikke klart fremgår, hvornår en aktivitetsparat person skal/kan tilbydes et virksomhedsrettet tilbud, og hvornår der kan tilbydes et forberedende forløb samt hvilke indsatser, der kan tilbydes efterfølgende.

FOA henstiller til, at der ikke skal være et entydigt beskæftigelsesfokus i integrationsprocessen og foreslår, at der fokuseres på, at flygtninge sikres både uddannelses- og beskæftigelsesmæssige kompetencer til at kunne klare sig på det danske arbejdsmarked.

FOA finder ikke, at nytteindsatsen skal indgå i viften af redskaber i integrationsprocessen, da der ikke er et beskæftigelsesmæssigt sigte med nytteindsatsen, men derimod et ønske om at sikre, at arbejdsløse arbejder for deres ydelse.

DA er positive overfor at flygtninge som udgangspunkt skal mødes som jobparate, men DA ser gerne at visitationen sker tidligere i forløbet, f.eks. inden det er besluttet hvilken indsats en udlænding skal modtage.

DA mener, at det skal fremgå tydeligere af bemærkningerne, hvilke rettigheder og pligter, der er for henholdsvis en kommune, en virksomhed og en udlænding i de tilfælde, hvor der tilbydes et forløb.

DA ser gerne, at virksomhedspraktikken er af længere varighed, da korte forløb medfører en risiko for, at det er svært at få fodfæste på en virksomhed. DA opfordrer til, at der bliver udarbejdet en vejledning til kommunerne, så det undgås, at reglerne administreres forskelligt på tværs af kommunerne, og at der efterfølgende følges op kommunernes praksis i forhold til, hvordan de tilrettelægger de virksomhedsrettede tilbud.

FTF er enig i, at flygtninge og familiesammenførte som udgangspunkt skal mødes som jobparate og have et tidligt virksomhedsrettet tilbud. Dog påpeger FTF, at det er vigtigt, at flygtninge og familiesammenførte med f.eks. sociale eller helbredsmæssige problemer skal visiteres aktivitetsparate og får tilbud om den nødvendige hjælp og behandling.

FTF vurderer, at det er urealistisk, at der for størstedelen af de nyankomne udlændinges vedkommende, vil være en virksomhedsrettet indsats indenfor to uger og tvivlsomt om det vil være tilfældet senest efter 1 måned.

FTF finder det positivt, at der skal ske en visitation indenfor 3 måneder men mener dog, at den egentlige visitation kunne gøres mere fleksibelt således, at den tidsmæssige visitering til enten jobparat eller aktivitetsparat skal ske på baggrund af en socialfaglig vurdering.

FTF er ikke tilhænger af, at der skal indgå nytteindsats i integrationsprogrammet.

Dansk Røde Kors er bekymrede over, at en så hurtig indsats kan være en udfordring for traumatiserede flygtninge og opfordrer derfor til, at det præciseres, at der inden et påbegyndt virksomhedsrettet tilbud skal gennemføres en grundig individuel vurdering, såfremt der er mistanke om, at en flygtning har helbredsmæssige, sociale eller psykiske problemer, der kan hindre ordinær beskæftigelse.

LO finder ikke, at nytteindsats skal indgå i viften af redskaber i integrationsprogrammet..

LO anfører endvidere, at hvis nytteindsats skal indgå i viften af redskaber i integrationsprogrammet, så bør kravet om, at nytteindsats det første år i integrationsprogrammet ikke kan indgå i de 15 ugentlige timer, gælde under hele integrationsprogrammet. LO har endelig den betragtning, at en udlænding skal have både ret og pligt til at deltage i de virksomhedsrettede tilbud.

Odense Kommune bemærker, at det kan være vanskeligt for en kommune at finde et egnet virksomhedsrettet tilbud inden for fristen, da det er væsentligt at finde et tilbud, der passer til udlændingen og vil bane vejen for ordinær beskæftigelse.

Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at flygtning ses som en ressource fremfor en byrde og ser det som et positivt tiltag, at kommunerne forpligtes til at igangsætte en hurtig beskæftigelsesrettet indsats men påpeger dog vigtigheden af, at der er et godt match mellem flygtningens kvalifikationer og ønsker samt virksomhedens behov.

Daghøjskoleforeningen anfører, at der ses et stigende antal virksomheder, der siger fra over for at tage flygtninge i praktik, da virksomhederne har dårlige erfaringer med flygtninge, der har det så dårligt, at de er en belastning for virksomheden. Foreningen er derfor bekymret for at det kan blive problematisk at få tilknyttet de forberedende forløb til virksomheder og foreslår, at det gøres tydeligt, at socialøkonomiske virksomheder kan anvendes i disse forløb.

Rådet for Etniske Minoriteter finder det positivt, at flygtninge anses som en ressource for samfundet, men advarer mod at betragte alle nyankomne som jobparate, da der kan være behov for tilpasning til det danske samfund hos den enkelte. De anbefaler, at forløbene differentieres, så de passer til de forskellige individer.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at nytteindsats indgår som et redskab i integrationsindsatsen, da det er centralt for regeringen, at man stiller sig til rådighed for arbejdsmarkedet, og at man arbejder for sin ydelse. Det bemærkes, at i den generelle beskæftigelsesindsats, kan et tilbud om virksomhedspraktik tillige gives som nytteindsats. Det vurderes endvidere, at en nytteindsats også har et beskæftigelsesmæssigt sigte.

Ministeriet bemærker, at der med lovforslaget ikke lægges op til ændringer i forhold til længden af virksomhedsrettede tilbud.

Ministeriet bemærker endvidere, at det nu i lovforslaget er præciseret, hvilke indsatser en aktivitetsparat udlænding kan modtage og på hvilke betingelser. Det fremgår af lovtjeksten, at for en aktivitetsparat udlænding tilrettelægges den kontinuerlige virksomhedsrettede indsats efter en konkret vurdering af udlændingens forudsætninger og behov. For en aktivitetsparat udlænding kan de virksomhedsrettede tilbud i de første 6 måneder efter kommunalbestyrelsens overtagelse af ansvaret for udlændingen omfatte forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud, jf. § 23 a, stk. 1, nr. 5. Der henvises i øvrigt til lovforslagets bemærkninger, hvor det fremgår, at udlændingen ved siden af de virksomhedsrettede tilbud efter §§ 23 b og 23 c og i perioderne mellem tilbud skal udlændingen deltage i danskuddannelse. Herudover kan der fortsat efter en konkret vurdering af behovet gives tilbud om vejledning og opkvalificering efter § 23 a, hvis kommunen vurderer, at det understøtter udlændingen i at komme nærmere arbejdsmarkedet.

Det fremgår af lovforslaget, at alle nyankomne skal mødes som jobparate og have en tidlig virksomhedsrettet indsats, medmindre det er åbenbart, at udlændingen ikke er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud. Ministeriet bemærker, at der altid skal tages et

individuel hensyn, og at kommunalbestyrelsen 3 måneder efter at have overtaget ansvaret for udlændingen, skal visitere den pågældende som jobparat eller aktivitetsparat i overensstemmelse med visitationsreglerne i den generelle beskæftigelsesindsats.

Ministeriet kan i forhold til den tidlige virksomhedsrettede indsats og tidshorisonten for, hvornår kommunen skal give en udlænding et virksomhedsrettet tilbud, henvise til, at dette er et element i aftalen "Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge" indgået imellem regeringen og KL den 18. marts 2016. Det vil være op til kommunerne at sikre, at de foreslåede tidsmæssige krav imødekommes.

2.10. Midlertidig forhøjelse af grundtilskud

Odense Kommune er positiv overfor forslaget om en midlertidig forhøjelse af grundtilskuddet og foreslår, at det også skal gælde for uledsagede mindreårige flygtninge, da der er mange ekstraordinære udgifter til den gruppe.

FTF er positiv overfor, at grundtilskuddet forhøjes, men ser gerne, at kommunernes serviceramme samtidig forhøjes og opfordrer til, at dette tages op i de kommende økonomiforhandlinger mellem Finansministeriet og KL

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig bemærkningerne.

2.11. Styrkelse af resultattilskud

Dansk Røde Kors bakker op om en incitamentsstruktur for kommunernes integrationsindsats men ser gerne, at resultattilskuddene samlet forøges til det foreslåede niveau samt fordeles ligeligt for ordinær uddannelse, ordinær beskæftigelse og danskprøve.

Dansk Røde Kors er bekymrede for, at det ændrede resultattilskud for bestået danskprøve vil svække fokus på behovet for danskundskaber, samt at der kan være en risiko for at f.eks. højtuddannede hurtigt sendes ud i lavtlønnede jobs, da fokus vil være på at komme i beskæftigelse og ikke på, at det skal være beskæftigelse, der matcher den enkeltes kompetencer.

KL ser gerne, at formuleringen vedrørende hvilken kommune, der kan hjemtage resultattilskuddet, ændres, da de mener, at den hjemtagende kommune skal være den kommune, der er ansvarlig for integrationsindsatsen på det tidspunkt, hvor udlændingen påbegynder f.eks. arbejdet, og ikke den kommune, som udlændingen fx er flyttet til i løbet af ansættelsesforholdet.

DA er positive overfor gradueringen af resultattilskuddet, men havde gerne set, at det var endnu mere gradueret.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig bemærkningerne.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at regeringen med lovforslaget understreger, at beskæftigelse er den vigtigste vej til integration, hvilket er afspejlet i forslagene om de ændrede resultattilskud.

Ministeriet kan oplyse, at forslaget om, at justere hvilken kommune, der modtager resultattilskuddet, er udgået af lovforslaget. Reglerne er således uændrede på dette punkt.

2.2.12. Midlertidig kommunal bonus for beskæftigelse

Dansk Røde Kors er positive overfor dette forslag samt det forhold, at bonussen deles op i ansættelse efter henholdsvis 6 måneder og et år.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig bemærkningerne.

2.2.13. Virksomhedsbonus for beskæftigelse

Datatilsynet bemærker, at Styrelsen for International Rekruttering og Integration med forslaget får hjemmel til at foretage opslag i indkomstregisteret. Datatilsynet bemærker i den anledning, at det er et grundlæggende krav, at offentlige myndigheder mv. ikke må behandle eller have adgang til oplysninger, som de ikke har behov for i forbindelse med deres konkrete myndighedsudøvelse, og det ikke fremgår klart af bemærkningerne, hvorvidt der er taget stilling til om Styrelsen for International Rekruttering og Integration konkret har behov for at kunne foretage opslag i indkomstregisteret.

Datatilsynet henstiller endvidere, at det tydeliggøres, hvad der påtænkes med bemyndigelsen, hvorefter Udlændinge-, Integrations- og Boligministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om bonusordningen, herunder om administration af ordningen.

Datatilsynet bemærker, at det skal overvejes om den påtænkte indsamling i det fælles datagrundlag m.v. er i overensstemmelse med persondatalovens § 5, samt at det skal sikres, at behandlingen af oplysningerne sker under iagttagelse af de grundlæggende krav i persondataloven.

DA ønsker bl.a. præciseret, hvilke regler der er gældende i forhold til beregningen af de 19 timer pr. uge.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet henviser vedrørende Datatilsynets bemærkninger til lovforslagets bemærkninger, hvoraf fremgår, at ansøgning om bonus sker via digital ansøgningsportal i Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Ansøgningen sker på tro og love. Udlændingen og virksomheden vil i den forbindelse blive gjort opmærksom på, at oplysningerne ved ansøgning kan blive benyttet i kontroløjemed, og at oplysninger vil blive anvendt under iagttagelse af persondataloven. Brugen af oplysninger vil således ske fremadrettet i forbindelse med udbetaling af bonus.

Styrelsen for International Rekruttering og Integration skal sammenstille oplysninger til brug for kontrol og administration af udbetaling af bonus samt i statistisk sammenhæng til at foretage opfølgning og evaluering af ordningen løbende. Disse oplysninger er nødvendige for at kunne udbetale og kontrollere, at tildeling af bonus sker på et korrekt og forsvarligt grundlag. Den endelige afgrænsning af nødvendige oplysninger vil ske i forbindelse med den administrative fastsættelse af ordningen.

Styrelsen for International Rekruttering og Integration vil forud for iværksættelse af sammenstilling og samkøring af data anmelde denne til Datatilsynet, jf. persondatalovens § 43, og styrelsen skal indhente tilsynets udtalelse, inden behandlingen iværksættes, jf. persondatalovens § 45, stk. 1, nr. 4.

Hvorvidt kravet om, at ansættelsen skal udgøre over 19 timer om ugen, er opfyldt, opgøres på basis af den månedlige indkomst. Indkomsten skal svare til gennemsnitligt 76 arbejdstimer på månedsbasis til en overenskomstmæssig minimumsløn på det aktuelle ansættelsesområde eller en for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende minimumsløn.

3. Udbud af danskundervisning på tværs af kommunegrænser

3.1 Generelle bemærkninger (Danskuddannelsesloven)

KL, Dansk Flygtningehjælp og DDS (De Danske Sprogcentre) støtter lovforslagets overordnede intentioner og fremkommer - med henvisning til lovforslagets generelle bemærkninger – med generelle overvejelser vedr. den kommende analyse af og kommende initiativer på danskuddannelsesområdet.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan oplyse, at disse bemærkninger vil indgå i overvejelserne i forbindelse med det videre arbejde.

3.2 Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag (danskuddannelsesloven)

3.2.1. Udbud af danskundervisning på tværs af kommunegrænser

Dansk Flygtningehjælp og DA støtter forslaget.

AOF og DOF (Oplysningsforbundenes Fællesråd) udtrykker stærk bekymring for, at der gives mulighed for, at flere aktører, herunder erhvervsvirksomheder, kan etablere sig som udbydere af danskuddannelse, og at danskuddannelsen dermed kommer til at finde sted i ikke-læringsmiljøer. AOF og DOF påpeger, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvilken kommune der har tilsynsforpligtigheden, når udbyder kan udbyde på tværs af kommunegrænser.

FTF er enig i, at danskuddannelse også kan foregå på større virksomheder, men forudsætter, at der bliver tilfredsstillende regler i danskuddannelsesloven om bl.a. sikring af kvalitet m.v., og at arbejdsmarkedets parter bliver inddraget i fastsættelsen af disse regler. FTF anfører endvidere, at en virksomhed, der indgår aftaler på tværs af kommunegrænser, skal godkendes som udbyder i den kommune, hvor undervisningen afvikles.

DDS opfordrer til, at der iværksættes yderligere tiltag og krav til det kommunale tilsyn, der sikrer, at kommunerne har mulighed for og pligt til at udføre et reelt tilsyn med danskuddannelser, der udbydes andre steder i landet.

Uddannelsesforbundet støtter forslaget om, at virksomheder kan indgå aftaler om danskuddannelse på tværs af kommunegrænserne under den forudsætning, at aftalerne skal godkendes i den kommune, hvor undervisningen fysisk afvikles. Uddannelsesforbundet mener endvidere, at det vil være mest enkelt for udlændingen, hvis det er det samme sprogcenter, der underviser i ordinær danskuddannelse, da mange udlændinge kan nå at komme i flere praktikforløb.

DSF (Danske Studenter Fællesråd) mener, at hensynet til, at uddannelsesstilbuddet risikerer at komme til at ligge langt væk fra kursisterne, bør vægtes i højt i forbindelse med udbydelsen af danskundervisningen.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal bemærke, at den foreslåede bestemmelse alene vedrører virksomhedsforlagt danskundervisning, og at der er tale om en udvidelse af den eksisterende bestemmelse, således at en udbyder fremover kan tilbyde både arbejdsmarkedsrettet danskundervisning og ordinær danskuddannelse i en anden kommune, uden at den stedlige kommune skal godkende det, når undervisningen finder sted på en virksomhed eller en uddannelsesinstitution og kun er for udlændinge med tilknytning til virksomheden eller uddannelsesinstitutionen. Ministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt, hvis den enkelte udlænding skal undervises af det samme sprogcenter på evt. forskellige virksomheder, da det bl.a. vil mindske fleksibiliteten for både virksomheder og sprogcentre.

Den foreslåede udvidelse af bestemmelsen ændrer ikke ved de gældende regler for tilsyn m.v. Ministeriet vil i forbindelse med evt. senere ændringer af danskuddannelsesloven se

på behovet for evt. præciseringer af det kommunale tilsyn med udbydere af danskuddannelse.

Ministeriet kan endvidere henvise til lovforslagets generelle bemærkninger, hvor det fremgår, at der som en del af udmøntningen af topartsaftalen mellem regeringen og KL og trepartsaftalen mellem regeringen, DA og LO skal iværksættes en analyse af danskuddannelserne, der bl.a. skal afdække yderligere muligheder for at fremme virksomhedsorganiseret danskundervisning. På baggrund af analysen vil regeringen fremlægge en model for virksomhedsorganiseret danskundervisning.

3.2.2. Omlægning af modultakster

DA og Dansk Flygtningehjælp støtter den foreslåede ændring.

CLAVIS – Sprog- og Kompetence anfører, at forudsætningen for en succesfuld sprogundervisning på virksomheder er, at undervisningen fokuserer på kursisternes konkrete sproglige behov, herunder primært mundtligt sprog – og ikke på modultestmålene. Modultest består af både mundtlige og skriftlige prøver, og hvis kursister, der er blevet undervist på virksomheder, klarer sig godt mundtligt, men ikke kan bestå den skriftlige del, betyder det, at sprogcentret ikke kan få udbetalt den sidste halvdel af modultaksten. CLAVIS vurderer, at den finansieringsmæssige udfordring vil blive forværret med den foreslåede ændrede opdeling af modultaksten. CLAVIS foreslår som løsning, enten at den skriftlige del af modultesten forskydes til senere moduler, eller at den virksomhedsforlagte danskundervisning for flygtninge og familiesammenførte, der følger ordinær danskuddannelse, finansieres efter en centralt fastsat timetakst svarende til de gældende finansieringsregler for arbejdsmarkedsrettet danskundervisning.

DDS mener, at det eksisterende modultestsystem med samtidig test af mundtlige og skriftlige færdigheder i endnu højere grad end i dag vil udgøre en barriere for undervisning på virksomheder, hvis takstfordelingen ændres til 30-70 pct. Da kursister, som modtager sprogundervisning på virksomheder, ofte har bedre mundtlige end skriftlige færdigheder, får sprogcentre udbetalt sluttaksten sent i forløbet. Det vil kunne tilskynde sprogcentre til at fastholde kursisterne i undervisningen på sprogcentre. DDS foreslår overordnet, at ændring af takststrukturen udskydes og vurderes i forbindelse med den kommende revision af danskuddannelserne i efteråret 2016.

AOF og DOF (Oplysningsforbundenes Fællesråd) påpeger, at kommunerne over årene har sænket modultaksterne, hvorfor sprogcentre af økonomiske årsager har været nødsaget til at forhøje holdstørrelserne. AOF og DOF mener endvidere, at bestemmelsen vil skabe store likviditetsproblemer for private udbydere, da de ikke har ekstra likviditet til at klare kravene. AOF og DOF foreslår, at det indføres i lovteksten, at der skal ydes forhøjet tilskud til virksomhedsforlagt danskuddannelse, som det fx er tilfældet i FVU-loven.

Uddannelsesforbundet og FTF støtter ikke forslaget bl.a. med henvisning til, at økonomiske incitamenter ikke i sig selv sikrer kvalitet i undervisningen.

FTF vurderer, at økonomiske incitamenter i denne sammenhæng kan medføre en risiko for, at karaktergivning bliver målrettet de højere sluttakster.

Uddannelsesforbundet anfører, at situationer, hvor en udlænding får arbejde på en af de virksomheder, der selv kan udbyde danskuddannelse, kan betyde, at det afgivende sprogcenter får udbetalt starttaksten på 30 %, selv om det kan have stået for hovedparten af undervisningen, mens modtageren får 70 % af taksterne for en langt mindre del af undervisningen. Og omvendt, hvis virksomheden udelukkende modtager starttaksten, og et sprogcenter modtager sluttaksten.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal bemærke, at taksten pr. modul for hver af de tre danskuddannelser aftales mellem kommunalbestyrelsen og udbyderen af danskuddannelse, det vil sige, at takstens størrelse skal forhandles mellem kommunalbestyrelsen og udbyderen. Ministeriet skal i den forbindelse ligeledes bemærke, at kommunalbestyrelsen har ansvar for at tilbyde danskuddannelse til voksne udlændinge, der er omfattet af danskuddannelseslovens målgruppe, ligesom kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med de udbydere af danskuddannelse, som kommunalbestyrelsen har indgået driftsaftale med, for at sikre, at undervisningen gennemføres efter reglerne i danskuddannelsesloven.

Ministeriet skal endvidere bemærke, at udbyder løbende skal evaluere kursistens sprogtilegnelse. Oprykning fra ét modul til det næste kan først finde sted, når udbyder ved testning af kursistens dansksproglige niveau har vurderet, at kursisten har nået målene for modulet. Testningen skal gennemføres ved brug af obligatorisk testmateriale, som er udarbejdet af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet til alle moduler. Der gives ikke karakterer ved modultest, der bedømmes bestået/ikke bestået. Udbyder er ansvarlig for at indstille kursisten til modultest, når udbyderen/læreren vurderer, at kursisten har nået målene for pågældende modul som beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsens fagbeskrivelse for det pågældende modul. Endvidere har udbyder ansvaret for, at modultesten gennemføres på forsvarlig måde. De afsluttende danskprøver, der bedømmes med karakterer, er centralt stillede, og Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet fører tilsyn med prøvernes indhold, kvalitet og praktiske gennemførelse, herunder resultaterne af prøverne.

3.2.3. Overgangsbestemmelser

DDS, Dansk Flygtningehjælp, AOF og DOF (Oplysningsforbundenes Fællesråd) giver udtryk for, at der savnes en overgangsordning i lovforslaget for så vidt angår ændringer af modultaksterne og henviser til, at der i forbindelse med tidligere ændringer af modultakstsystemet var en overgangsordning på flere år. Da kontraktlængden på området typisk er fire år, foreslår Dansk Flygtningehjælp, at indfasningen sker, så den er gældende for nye kontrakter ved lovens vedtagelse og i forhold til eksisterende kontrakter senest pr. 1. januar 2020.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan oplyse, at der i det fremsatte lovforslag er indsat forslag til ændring af danskuddannelseslovens § 13, stk. 4, således at det fremgår, at der for de aftaler, som er indgået før den 1. juli 2016, fortsat vil være en start- og en sluttakst på hver 50 pct. Dette vil gælde indtil den 1. januar 2020, hvorefter aftaler indgået mellem en kommunalbestyrelse og en udbyder af danskuddannelse skal være i overensstemmelse med lovens § 2.

3.2.4 Modultestmateriale

CLAVIS – Sprog og Kompetence efterspørger, at de eksisterende modultest revideres og gøre mere tidssvarende og i højere grad rettet mod arbejdsmarkedet.

DA ser gerne, at det bliver vurderet, om fx modultestene på modulerne reelt matcher trepartsaftalens ambition om, at danskuddannelserne bliver arbejdsmarkedsrettede og i øvrigt i højere grad kan foregå på virksomhederne.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal henvise til, at indholdet i og opdatering af det materiale, der skal anvendes ved modultest, ikke er omfattet af lovforslaget.

4. Kollektive bofællesskaber

KL har i høringsvaret tilkendegivet, at hvis ændringerne i lov om almene boliger skal få effekt efter intentionen, nemlig at bidrage til udfordringen i forhold til at tilvejebringe boliger til flygtninge og udsatte borgere på overførselsindkomst, kan det overvejes om

adgangen til boligstøtten og boligmuligheden kan hænge bedre sammen. KL ser gerne, at der foretages en tilsvarende ændring i lov om individuel boligstøtte, som gør, at borgere i et sådant bofællesskab fremover kan ansøge om og få tildelt boligstøtte.

Udbetaling Danmark har gjort opmærksom på, at såfremt beboere i et kollektivt bofællesskab godkendt til kun to beboere skal kunne ansøge om og modtage boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte, kræver det en lovændring.

Beskæftigelsesministeriet kan oplyse, at der ikke lægges op til at foretage ændringer i boligstøttereglerne i forhold til boligsikring eller boligydelse, da forslaget ligger uden for aftalen af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL ("Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge"). For at understøtte de nye kollektive bofællesskaber vil det dog indgå i lovforslaget, at der ydes lån til beboerindskud til personer i bofællesskaberne, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

5 Friskoleloven

5.1 Generelle bemærkninger

Dansk Friskoleforening, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Kristne Friskoler tilkendegiver, at de er bekendt med mange medlemsskoler, der gerne løfter opgaven med at undervise flygtningebørn. Rammerne er naturligvis bestemmende for, om og hvordan dette kan ske.

Frie Skolers Lærerforening er enig i, at det er en fælles samfundsopgave at løse de udfordringer, som en øget flygtningestrøm giver, og hilser det velkomment, at de frie skoler får mulighed for at deltage i opgaveløsningen. Hvis vi som samfund skal lykkes med integrationsopgaven, er det afgørende, at flygtningebørnene møder danske børn og lærer dem at kende. Og det gør de ikke, hvis de placeres i særlige ekskluderende tilbud og i skolefilialer. Foreningen oplever derfor, at hele tænkningen i forslaget er forkert; det ekskluderer i stedet for at integrere.

KL hilser det velkomment, at friskoler, private grundskoler og efterskoler får bedre mulighed for at tage del i ansvaret. Det er vigtigt, at flere tager et medansvar for at integrere de markant flere børn og unge, der kommer til Danmark.

Danmarks Lærerforening finder, at lovforslaget bør trækkes tilbage eller ændres, så det sikres, at tilbuddet til flygtninge tager udgangspunkt i disse elevers grundlæggende behov og rettigheder.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at finansieringsmodellen med fuld kommunal finansiering af skolens driftsudgifter for særligt tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede er foreslået på baggrund af aftale af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL "Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge".

5.2. Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

5.2.1. Kommunal finansiering

KL er tilfreds med, at loven er formuleret således, at det er op til kommunen og skoler lokalt at indgå konkrete aftaler om rammerne for optagelse og kommunens tilskud.

Dansk Friskoleforening, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Kristne Friskoler ville hellere have en model, som ikke beror på kommunernes villighed til at lade flygtningebørn undervise på de frie grundskoler.

Frie Skolers Lærerforening undrer sig over, at det er op til kommunerne at indgå aftaler om særlige grundskoleundervisning med de enkelte frie skoler. Med andre almindelige elevgrupper følger et statsligt tilskud, som knytter til udgifterne for elever i folkeskolen, men på dette punkt går man helt andre veje. Det er dermed tvivlsomt, i hvor høj grad de frie skoler vil blive bedt om at løse denne samfundsopgave, når hele finansieringen skal komme fra kommunernes økonomi. Foreningen ønsker, at forslaget ændres, så de frie skoler kan få det sædvanlige statslige tilskud til disse børn, mens kommunerne således kun skal varetage forældrebetalingen samt betalingen for de særlige behov, som eleverne vil have.

Dansk Friskoleforening, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Kristne Friskoler opfordrer til at der ikke sættes måltal på antallet af elever, der efter denne ordning kommer på de frie grundskoler. Da det er kommunerne, der beslutter, hvor de vil tilbyde børnene skolegang, har skolerne ikke selv mulighed for at opnå de fastsatte måltal. De frie grundskoler vil derfor kunne bebrejdes, at vi ikke tager del i opgaven, selvom vi gerne vil, fordi vi af kommunerne ikke bliver medinddraget i løsningen af udfordringen.

Dansk Friskoleforening, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Kristne Friskoler finder det er vigtigt, at de børn, der optages i et særligt tilbud om grundskoleundervisning på en fri grundskole, også har mulighed for at fortsætte deres skolegang på den frie grundskole, når barnet overflyttes til den almindelige grundskoleundervisning. Flygtningebørn har, ligesom alle andre børn, brug for så få skoleskift som muligt. Som foreningerne læser forslaget, skal børnene tilbydes plads på distriktsskolen, når det særlige tilbud om grundskoleundervisning ophører. Foreningerne foreslår derfor, at kommunerne skal forpligtes til at yde økonomisk støtte til de økonomisk trængte flygtningefamilier, der ønsker, at deres børn får den almindelige grundskoleundervisning på en fri grundskole.

Frie Skolers Lærerforening anbefaler, at forslaget ændres, så eleverne får reelle økonomiske muligheder for og rettigheder til at fortsætte deres skolegang på den frie skole, hvor de har modtaget den særlige grundskoleundervisning, da det vil være direkte kontraproduktivt for integrationen med et skoleskifte.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at lovforslaget alene regulerer tilskuddene til friskoler og private grundskoler for elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede elever i den undervisningspligtige alder, så der for denne elevgruppe ikke er statstilskud efter lov om friskoler og private grundskoler m.v., men i stedet kommunal finansiering. Ligeledes finder kravene i loven om krav til egenbetalingens omfang ikke anvendelse for disse elever.

Den foreslåede ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. indebærer, at integrationsopgaven bliver fastholdt i kommunen, der kan vælge, om den vil løse opgaven i regi af folkeskolen, et tilbud i medfør af det samtidig fremsatte lovforslag om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge, eller om den vil indgå en aftale med en friskole eller privat grundskole om at varetage opgaven.

Den foreslåede § 36 h i lov om friskoler og private grundskoler m.v. giver kommunerne hjemmel til at yde driftstilskud til en friskole eller privat grundskole for tosprogede elever i den undervisningspligtige alder, der er omfattet af integrationsloven, som deltager i et særligt tilbud om grundskoleundervisning. Det kommunale tilskud skal dække skolens driftsudgifter i forbindelse med elevens skolegang fuldt ud. Forslaget indebærer, at staten efter den foreslåede § 36 i ikke yder tilskud til skolens driftsudgifter mv. for disse elever, idet skolen skal dækkes fuldt ud for sine omkostninger af den kommune, der har indgået

aftale med skolen om undervisning af elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for udenlandske elever. Da skolens driftsudgifter for disse elever dækkes fuldt ud af kommunen, kan der ikke opkræves forældrebetaling for undervisningen.

Finansieringsmodellen med fuld kommunal finansiering af skolens driftsudgifter for særlige tilbud om grundskoleundervisning for udenlandske elever i den undervisningspligtige alder er foreslået på baggrund af aftale af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL "Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge".

5.2.2. Tilsyn

Dansk Friskoleforening, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Kristne Friskoler ønsker at fremhæve følgende vigtige præmis i deres forståelse af lovforslaget: Undervisningsministeren fører tilsyn med de frie grundskoler, hvilket indebærer, at tilsynspligten med lovforslaget ikke på noget som helst område overgår til en anden myndighed eller instans, herunder kommunerne. Dette gælder såvel det økonomiske, det institutionelle som det pædagogiske tilsyn.

Danmarks Lærerforening påpeger, at lovforslagsudkastet mangler indholdsmæssige beskrivelser af bl.a. omfang og indhold, sikring af lærerkvalifikationer og -kompetencer samt tilstrækkelige regler og grundlag for et kvalificeret tilsyn.

Frie Skolers Lærerforening finder det afgørende, at det sikres, at tilbuddet på frie grundskoler er kvalitativt i orden, og at de etableres et tilsyn, som sikrer, at tilbuddet står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at lovforslaget alene regulerer tilskuddene til friskoler og private grundskoler for elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for udenlandske elever i den undervisningspligtige alder. Disse elever og tilbud er omfattet af de almindelige regler om tilsyn i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at for alle elever på friskoler og private grundskoler, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolen tilbyde en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det kommunale tilskud skal dække skolens driftsudgifter i forbindelse med elevens skolegang fuldt ud, herunder også skolens udgifter til sproglig og pædagogisk støtte.

5.2.3. Andet

Dansk Friskoleforening, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Kristne Friskoler ønsker, at der kan ydes statstilskud til børnene fra den dag de overflyttes til almindelig grundskoleundervisning. Tilskuddet må ikke afvente kommende 5. septembers optælling, idet der er tale om en helt særlig situation og en særlig opgave.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at lovforslaget alene regulerer tilskuddene til friskoler og private grundskoler for elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for udenlandske elever i den undervisningspligtige alder.

Danmarks Lærerforening finder det særligt bekymrende, at frie grundskoler kan oprette disse tilbud uden for lov om frie grundskolers almindelige regler om at udgøre en geografisk enhed.

Danmarks Lærerforening finder det meget betænkeligt, at en fri grundskole, som ikke kan opfylde gældende regler om elevtalskrav og klassetrinsskrav for at være berettiget til stats-

tilskud, skal kunne sikre sig statstilskud ved at indgå aftale om undervisning af flygtningebørn – også selv om disse ikke medregnes i skolens tilskudsgrundlag.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at forslaget skal muliggøre, at frie grundskoler, der ikke i deres nuværende bygninger har ledig kapacitet til etablering af særlige tilbud om grundskoleundervisning for visse udenlandske elever, kan få mulighed for at etablere et sådan tilbud. Frie grundskoler, som er med til at tage ansvar for at løse integrationsopgaver, skal ikke fratages retten til statstilskud, selvom eleverne, som undervises i det særlige undervisningstilbud, ikke indgår i grundlaget for beregning af statstilskud. Reglerne om elevtalskrav og klassetrinsskrav har til formål at sikre, at skolernes pædagogiske miljø har tilstrækkeligt med elever til at sikre, at eleverne har gode faglige udviklingsmuligheder. Eleverne i de særlige undervisningstilbud til udenlandske elever indgår på den baggrund i skolens samlede elevtal og er med til samlet set at sikre et sundt pædagogisk og fagligt miljø.

DA foreslår, at det tilføjes i lovforslaget, at der vil ske en evaluering af de resultater, der opnås ved at skolerne bliver inddraget i at give tilbud til flygtningebørn med henblik på at uddrage viden om, hvad der virker og med henblik på, at denne information kan deles mellem kommunerne og aktørerne.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at nærværende forslag vil blive omfattet af lovovervågning. Som led i lovovervågningen vil Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, når loven har virket i to år, gennemføre en undersøgelse med det formål at vurdere, om loven har haft den tilsigtede virkning.

6. Lov om efterskoler og frie fagskoler

6.1 Generelle bemærkninger

Danmarks Lærerforening finder, at lovforslaget bør trækkes tilbage eller ændres, så det sikres, at tilbuddet til uledsagede flygtninge tager udgangspunkt i disse elevers grundlæggende behov og rettigheder.

Dansk Arbejdsgiverforening foreslår, at det tilføjes i lovforslaget, at der vil ske en evaluering af de resultater, der opnås ved at skolerne bliver inddraget i at give tilbud til flygtningebørn med henblik på at uddrage viden om, hvad der virker og med henblik på, at denne information kan deles mellem kommunerne og aktørerne.

Efterskoleforeningen vurderer, at den foreslåede finansieringsmodel for uledsagede flygtninge på efterskoler vil afholde en lang række kommuner fra at benytte efterskolerne for uledsagede flygtninge. Foreningen konkluderer samlet set, at forslaget bør frafalde.

Foreningen af Frie Fagskoler bemærker, at der med finanslovsbesparelser på skoleformen er skabt tvivl om de frie fagskolars fremtid, og at det i den nuværende situation ikke giver mening at indgå en hensigtserklæring om optag af uledsagede flygtningebørn, som har længerevarende karakter.

Frie Skolers Lærerforening bakker op om, at et efterskoleophold kan være en rigtig god idé til uledsagede flygtninge, og at det kan bruges konstruktivt i en integrationsproces.

Dansk Røde Kors ser en risiko for, at forslaget bryder med, at alle unge er sidestillede i forhold til tilskudsmuligheder for efterskoleophold og er bekymrede for, hvorvidt det vil betyde, at langt færre uledsagede børn vil få gavn af et efterskoleophold, hvilket der er gode erfaringer med.

Rådet for Etniske Minoriteter fraråder på det kraftigste, at de statslige tilskud til efterskoler bortfalder. Netop disse ophold har vist sig effektive og meningsfulde i forhold til integrationen af både unge uledsagede, men også unge og voksne enlige flygtninge. Rådet anbefaler, at der sættes fokus på muligheden for at benytte efterskoleophold og udvide mulighederne for brugen af sådanne ophold.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at finansieringsmodellen med fuld kommunal finansiering af skolens driftsudgifter for uledsagede flygtninge er foreslået på baggrund af aftale af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL "Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge".

I forhold til DA 's forslag om en tilføjelse i lovforslaget om en evaluering af resultaterne af, at skolerne inddrages i at give tilbud til flygtningebørn, bemærker ministeriet, at det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger til lovforslagets § 6, at loven vil blive omfattet af lovovervågning. Som led i lovovervågningen vil Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling senest to år efter lovens ikrafttræden gennemføre en undersøgelse med det formål at vurdere, om loven har haft den tilsigtede virkning. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling vil i den forbindelse indhente oplysninger fra skoleforeningerne og kommunerne til brug for undersøgelsen. Skoleforeningerne og kommunerne vil blive inddraget i vurderingen af, om undersøgelsen bør føre til ændringer af ordningen. Resultatet af undersøgelsen vil senest i 2018 blive sendt til Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg.

6.2. Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

6.2.1. Kommunal finansiering

Efterskoleforeningen fremhæver som præmis for sin forståelse af lovforslagsudkastet, at de efter lovforslagsudkastet kommunalt finansierede uledsagede flygtninge på efterskoler medregnes i skolens årselevtal. Foreningen konstaterer, at der med lovforslaget ikke er statstilskud, herunder statslig elevstøtte til nedbringelse af egenbetalingen, for uledsagede flygtninge på efterskoler omfattet af den foreslåede § 29 b, stk. 1, men i stedet en hjemmel til, at en kommune kan yde driftstilskud til en efterskole for en uledsaget flygtning. Foreningen udtrykker betænkeligheder ved, at der med lovforslaget fratages de uledsagede flygtninge rettigheder på efterskoleområdet. Foreningen vurderer, at den kommunale udgift til efterskoleophold for en uledsaget flygtning omfattet af integrationsloven vil stige fra nu 40-50.000 kr. til 200.000 kr. pr. år, og at dette vil afholde en lang række kommuner fra at benytte efterskolerne for uledsagede flygtninge.

Foreningen af Frie Fagskoler oplyser, at frie fagskoler har stor erfaring med kommunalt samarbejde om særlige elevgrupper, og at skolerne på den baggrund vil være gearret til at modtage en bredere gruppe af kommunalt finansierede kursister. Foreningen vurderer, at antallet af uledsagede flygtningebørn med den foreslåede finansieringsmodel må forventes at være minimalt.

Frie Skolers Lærerforening finder det helt uacceptabelt, at lovforslagsudkastet fratager uledsagede flygtninge det statstilskud, som andre elever er berettiget til. Foreningen frygter, at kommunerne kun i meget begrænset omfang vil vælge at tilbyde de uledsagede flygtninge et efterskoleophold.

Kommunernes Landsforening (KL) bemærker, at den foreslåede ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler indebærer, at kommunerne ikke længere kan hjemtage statsrefu-

sion for uledsagede flygtningebørn, der henvises efter folkeskolens § 22, stk. 1, nr. 4 og 5 og stk. 4. Dette undrer KL, og der ønskes en forklaring på baggrunden for ændringen.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at lovforslaget regulerer tilskuddene til efterskoler og frie fagskoler for uledsagede flygtninge, så der for denne elevgruppe ikke er statstilskud efter lov om efterskoler og frie fagskoler, men i stedet kommunal finansiering. Ligeledes finder kravene i lovens § 11, stk. 2-4, og § 13, stk. 3 om krav til egenbetalingens omfang ikke anvendelse for disse elever.

Den foreslåede ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler indebærer, at integrationsopgaven bliver fastholdt i kommunen, der kan vælge, om den vil løse opgaven i regi af folkeskolen, eller om den vil indgå en aftale med en efterskole eller fri fagskole om at varetage opgaven.

Den foreslåede § 29 b i lov om efterskoler og frie fagskoler giver kommunerne hjemmel til at yde driftstilskud til en efterskole eller en fri fagskole for en uledsaget flygtning, der er omfattet af integrationsloven. Det kommunale tilskud skal dække skolens driftsudgifter i forbindelse med elevens skolegang fuldt ud. Forslaget indebærer, at staten ikke yder tilskud til skolens driftsudgifter samt statslig elevstøtte og individuel elevstøtte for disse elever, idet skolen skal dækkes fuldt ud for sine omkostninger af den kommune, der har indgået aftale med skolen om den pågældende uledsagede flygtning. Da skolens driftsudgifter for den pågældende elev skal dækkes fuldt ud af kommunen, skal der ikke erlægges egenbetaling for opholdet.

Finansieringsmodellen med fuld kommunal finansiering af skolens driftsudgifter for uledsagede flygtninge er foreslået på baggrund af aftale af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL "Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge".

I forhold til Efterskoleforeningens præmis om medregning af uledsagede flygtninge omfattet af den foreslåede § 29 b, stk. 1, i skolens årselevtal efter § 12 i lov om efterskoler og frie fagskoler, bemærkes det, at da det forventes, at denne elevgruppe indgår i den almindelige undervisning og det almindelige samvær på efterskoler, omfatter de almindelige regler om medregning i skolens årselevtal også denne elevgruppe.

I forhold til KLs bemærkning til lovforslagets § 6, nr. 1 (bemærkning til den foreslåede § 29 b, stk. 4, i lov om efterskoler og frie fagskoler), bemærker ministeriet, at finansieringsmodellen med fuld kommunal finansiering af skolens driftsudgifter for uledsagede flygtninge er foreslået på baggrund af aftale af 18. marts 2016 mellem regeringen og KL "Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge".

Den foreslåede ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler indebærer, at integrationsopgaven bliver fastholdt i kommunen, der kan vælge, om den vil løse opgaven i regi af folkeskolen, et tilbud i medfør af det samtidig fremsatte lovforslag om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge, eller om den vil indgå en aftale med en efterskole eller fri fagskole om at varetage opgaven. Den foreslåede bestemmelse i § 29 b, stk. 4, i lov om efterskoler og frie fagskoler skal sikre, at kommunerne fastholdes på integrationsopgaven.

6.2.2. Tilsyn

Danmarks Lærerforening påpeger, at lovforslagsudkastet mangler indholdsmæssige beskrivelser af bl. a. omfang og indhold, sikring af lærer kvalifikationer og -kompetencer samt tilstrækkelige regler og grundlag for et kvalificeret tilsyn.

Efterskoleforeningen understreger som præmis for forståelsen af lovforslagsudkastet, at det er Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og ikke kommunerne, der fører det økonomiske, institutionelle og pædagogiske tilsyn med efterskolerne.

Frie Skolers Lærerforening finder det afgørende, at det sikres, at tilbuddet på efterskolerne er kvalitativt i orden, og at de etableres et tilsyn, som sikrer, at tilbuddet står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at lovforslaget alene regulerer tilskuddene til efterskoler og frie fagskoler for uledsagede flygtninge. Da det forventes, at denne elevgruppe indgår i den almindelige undervisning og det almindelige samvær på efterskoler, omfatter de almindelige regler om tilsyn også denne elevgruppe. For elever, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolen tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det kommunale tilskud skal dække skolens driftsudgifter i forbindelse med elevens skolegang fuldt ud, herunder også skolens udgifter til sproglig og pædagogisk støtte.

6.2.3. Andet

Frie Skoler Lærerforening foreslår, at lovforslaget ændres, så at uledsagede flygtninge kan deltage i efterskolelivet, herunder i udenlandske studierejser. Endvidere foreslår foreningen, at lovforslaget forholder sig til, hvor de uledsagede flygtninge på efterskoler skal opholde sig i de perioder, hvor de ikke kan være på efterskolen, fx i ferier.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling,, at den foreslåede ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler indebærer, at integrationsopgaven bliver fastholdt i kommunen. Kommunen kan vælge, om den vil løse opgaven i regi af folkeskolen, eller om den vil indgå en aftale med en efterskole eller fri fagskole om at varetage opgaven. Ansvar for de uledsagede flygtninges bopæl, herunder ophold i de perioder, hvor de ikke kan være på efterskolen, fx i ferier, er en del af integrationsopgaven, der fastholdes i kommunen. Ministeriet bemærker endvidere, at da efterskoler og frie fagskoler selv tilrettelægger undervisningen af skolens elever, herunder også af uledsagede flygtninge, vil den enkelte skole varetage spørgsmålet om udenlandske studieture og elevernes deltagelse heri.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at nærværende forslag vil blive omfattet af lovovervågning. Som led i lovovervågningen vil Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, når loven har virket i to år, gennemføre en undersøgelse med det formål at vurdere, om loven har haft den tilsigtede virkning.

7. Dagtilbudsloven

7.1. Generelle bemærkninger

KL er positiv overfor, at kommunerne selv får mulighed for at tilrettelægge sprogunderstøttende aktiviteter for flygtningebørn og selv kan beslutte, om sprogstimuleringen af børnene skal ske via optagelse i et dagtilbud.

BUPL finder, at forslaget betyder, at flygtningebørnene får et forringet tilbud om sprogstimulering.

FOA giver udtryk for, at dagtilbuddene er en god platform i forhold til at blive integreret i samfundet og lære sprog, og at sprogstimulering alene ikke sikrer integration af børnene.

FOA finder det derfor trist, at økonomi og logistik kan medføre, at integrationen af børnene bliver forringede i kraft af, at kommunerne i en periode på to år ikke er forpligtet til at tilbyde dem optagelse i et dagtilbud.

FTE finder, at forslaget kan give kommunerne mulighed for at gennemføre uheldige besparelser på området, som kan betyde, at flygtningebørnene ikke får en god og hurtig integration.

7.2 Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

7.2.1. Ikrafttræden

KL undrer sig over, hvorfor lovforslagets § 7, nr. 8, 10, 12 og 14 først træder i kraft den 1. juli 2018.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at forslagets § 7, nr. 7, om øgede muligheder for at tilrettelægge sprogstimulering til en gruppe af flygtningebørn træder i kraft 1. juli 2016. Da forslaget foreslås indført i en midlertidig periode på to år, træder lovens § 7, nr. 8, 10, 12 og 14 i kraft den 1. juli 2018, hvorefter retstilstanden bliver den samme, som i dag er gældende.

7.2.2. Varetagelse af sprogstimulering

BUPL er kritiske over for, at personer med pædagogisk grunduddannelse kan varetage opgaven med sprogstimulering.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at dette svarer til gældende retstilstand.

7.2.3. Pædagogers kontrol af sprogstimuleringstilbud

BUPL bemærker, at forældre til flygtningebørn er omfattet af sanktionen om standsning af børneydelsen, hvis forældrene ikke samarbejder om barnets sprogvurdering og sprogstimulering. BUPL forudser, at pædagogernes kontrolopgave kan blive vanskeligere, hvis kommunerne ikke udstikker klare rammer for de tilbud, som pædagogerne skal kontrollere.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling bemærker, at det må forventes, at kommunerne tilrettelægger sprogstimuleringstilbuddene på en måde, så opgaven omkring kontrol fortsat kan varetages.

8. Bedre virksomhedsservice

FOA og LO er positive overfor den foreslåede ændring, hvor jobcentrene skal sikre, at virksomhedsservice koordineres på tværs af kommunegrænserne.

DA har i høringsvaret tilkendegivet, at udmøntningen i lovgivningen af forslagene i trepartsaftalen om arbejdsmarkedsintegration om bedre virksomhedsservice mangler at blive konkretiseret. DA foreslår, at der f.eks. bliver konkretiseret servicemål for den tværgående virksomhedsservice i stil med servicemålene for Jobservice Danmark.

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil udarbejde en vejledning til kommunerne om god virksomhedsservice. Vejledningen vil bl.a. konkretisere jobcentrenes samarbejde på tværs af kommunegrænser. Det bemærkes, at Jobservice Danmarks servicemål beror på frivillige aftaler mellem Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og de kommunale jobcentre.

9. Lov om individuel boligstøtte

9.1. Generelle bemærkninger

ATP bemærker i relation til lempelsen af størrelseskravet for kollektive bofællesskaber (fra mindst 3 til mindst 2 værelser), at det kræver en lovændring, hvis beboerne i et sådant bofællesskab godkendt til kun 2 beboere skal kunne modtage boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte.

KL bemærker, at det er positivt, at der lægges op til at lempe på størrelseskravet til almenne familieboliger, som skal anvendes til kollektive bofællesskaber. Det anføres i den forbindelse, at der er tale om en generel ændring, som ikke kun vil komme til at gælde for bofællesskaber til flygtninge, hvilket bør fremgå tydeligt af lovforslaget.

KL bemærker yderligere, at det kan overvejes, om adgangen til boligstøtte og boligmulighed kan hænge bedre sammen. I den forbindelse ser KL gerne, at der foretages en ændring af boligstøtteleven, som gør, at der vil kunne ydes boligstøtte til lejerne i et bofællesskab indrettet til 2 personer.

Beskæftigelsesministeriet bemærker hertil, at der lægges ikke op til at foretage ændringer i boligstøttereglerne i forhold til boligsikring og boligydelse, da forslaget ligger uden for 2-partsaftalen. Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge. For at understøtte de nye kollektive bofællesskaber vil det dog blive foreslået i lovforslaget, at der ydes lån til beboerindsud til personerne i bofællesskaberne, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Det vil blive anført udtrykkeligt i bemærkningerne til lovforslaget, at ændringen vedr. størrelsen på boligerne vil komme til at gælde alle kollektive bofællesskaber omfattet af almenboliglovens § 3.

9.2 Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

9.2.2. Beslutningskompetencen

Danmarks Almene Boliger (BL) er imod, at kommunen med forslaget om ændring af almenboliglovens § 51 a får mulighed for at bestemme, at en bestemt almen familiebolig, som opfylder størrelseskravet, fremover skal være et kollektivt bofællesskab for flygtninge. BL foretrækker således, at kommunen og boligorganisationen fortsat, når kommunen har besluttet, at en bolig fremover skal udlejes som et bofællesskab, skal aftale, hvordan udlejningen finder sted. Foreningen finder det vigtigt, at bofællesskaber etableres i enighed mellem kommunen og boligorganisationen, ligesom den mener, at enighed er en fordel både for de eksisterende lejere i afdelingen og for flygtningene. I den forbindelse bemærkes det, at kommunen og boligorganisationen i fællesskab har fokus på at sikre, at bofællesskaber "fortsat danner grundlag for blandede boligområder", idet BL's erfaringer peger på, at en ensidig beboersammensætning medfører øgede omkostninger for de enkelte personer, kommunen og boligorganisationen. BL peger i fortsættelse af disse bemærkninger på, at det er væsentligt at være opmærksom på, at lovforslaget samtidig udvider perioden for, hvor længe flygtninge kan være placeret midlertidigt (i bofællesskaberne), inden der sker placering i en permanent bolig.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan indledningsvis bemærke, at der, når værelser i kollektive bofællesskaber udlejes til flygtninge, ikke er tale om midlertidig indkvartering. Et værelse i et bofællesskab anses som en permanent bolig, og flygtningen kan blive boende, så længe den pågældende ønsker det, medmindre lejeforholdet misligholdes.

Forslaget om at give kommunerne bedre mulighed for at få indrettet bofællesskaber til flygtninge er begrundet i det stigende antal nyankomne flygtninge. Her har regeringen

vurderet, at der er behov for at give kommunerne en effektiv vej til at finde permanente boliger til flygtningene. Kommunerne bør naturligvis bestræbe sig på at opnå enighed med de relevante boligorganisationer og på i det hele taget at opnå et smidigt og problemfrit samarbejde med boligorganisationen.

Det lægges også til grund, at kommunen foretager en konkret vurdering af, om et bofællesskab for flygtninge vil kunne indpasses i en konkret afdeling, ligesom kommunen også skal vurdere, om den enkelte flygtning er egnet til at indgå i så tæt et fællesskab, som et bofællesskab er.

9.2.3. Udlejningen

BL foreslår, at de boliger, som skal anvendes til bofællesskaber, udlejes til kommunen, som herefter videreudlejer værelserne til flygtningene (på individuelle lejekontrakter).

Dansk Flygtningehjælp opfordrer til, at kommunens anvisning til denne boligform i relation til flygtninge sker efter en nøje vurdering af den enkelte flygtnings sociale og personlige situation, og at anvisningen sker efter høring af både den beboer/de beboere, der allerede måtte bo i bofællesskabet, og den nye beboer. Der henvises til, at der er tale om en "tæt boligform", og at beboerne skal kunne fungere sammen, hvis det skal være en rimelig løsning.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at udlejning af almene boliger skal som altovervejende hovedregel ske direkte til den, som skal bo i boligen. Der synes ikke her grundlag for at fravige denne hovedregel ved at indskyde kommunen som mellemled mellem boligorganisationen og den enkelte lejer, således som BL foreslår. De gældende undtagelser vedrører aflastningsboliger og bofællesskaber for socialt udsatte, hvor kommunen yder en social omsorgsindsats, hvorfor det i disse situationer kan være hensigtsmæssigt, at kommunen lejer boligerne af boligorganisationen.

I relation til den kommunale anvisning forudsættes det, at anvisningen – som i alle andre tilfælde – sker efter en konkret vurdering. Det bør indgå i kommunens vurdering, om der er tale om en person, der er egnet til at indgå i så tæt et fællesskab, som et bofællesskab er. Denne vurdering er særlig relevant, når der er tale om boligsøgende med traumer og psykiske lidelser i øvrigt. Hvis det vurderes, at den pågældende uden problemer kan indgå i et bofællesskab, bør kommunen ved den konkrete anvisning tage hensyn til køn og alder m.v. for derved at sikre, at bofællesskabet bliver så velfungerende som muligt.

Når der er tale om bofællesskaber for flygtninge, er det fundet rimeligt at give kommunen ret til at bestemme, hvordan udlejningen skal finde sted, herunder om de eksisterende lejere skal have indflydelse på, hvem et ledigt værelse skal udlejes til. Dette forenkler processen – og gør den dermed hurtigere – i forhold til, at der ville skulle indgås en aftale om udlejningen med boligorganisationen.

9.2.4. Udgifter til etableringen

BL mener ikke, at udgifter forbundet med etablering af et bofællesskab, f.eks. udgifter til ekstra låse, og øgede administrationsomkostninger skal belaste boligorganisationen og dermed lejerne.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at det forventes, at der vil være tale om begrænsede arbejder, som vil skulle udføres i forbindelse med etableringen af bofællesskabet. Sådanne arbejder vil formentlig typisk være forbedringsarbejder. Forbedringsarbejder indebærer lejeforhøjelse, men da arbejderne må forventes at blive begrænsede, vil lejeforhøjelserne tilsvarende blive af beskeden størrelse. Også med hensyn til den yderligere administration må det forventes, at der vil være tale om marginale udgifter.

9.2.5. Indvendig vedligeholdelse

I relation til forslaget vedr. § 25 i den almene lejelov om, at vedligeholdelse af bofællesskabsværelserne og istandsættelse ved fraflytning skal ske efter B-ordningen, hvor det er boligorganisationen, der har pligten, giver BL udtryk for, at vedligeholdelseskontoen vil være på 0 kr., og at der vil kunne være udgifter forbundet med et skifte fra B-ordningen til A-ordningen, hvor lejerens har pligten.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker, at for så vidt angår forslaget om vedligeholdelse efter B-ordningen vurderes dette at være mest hensigtsmæssigt, da der er tale om en særlig konstruktion. Om der er midler på en sådan vedligeholdelseskonto afhænger af trækket på kontoen, hvis der har været en vedligeholdelseskonto. Det bemærkes, at kontoen videreføres ved genudlejning. Problemstillingen knytter sig således ikke til den omstændighed, at der lejes ud til bofællesskaber. Det skal samtidig bemærkes, at vedligeholdelsesarbejder – uanset hvilken ordning der gælder - vil skulle udføres og afholdes enten af lejerens eller af de beløb, som lejerne betaler til vedligeholdelseskontoen.

9.2.6. Bofællesskaber i den private udlejningssektor

KL giver udtryk for, at der også bør kunne etableres bofællesskaber i den private udlejningssektor, da almene boliger kun udgør 17 pct. af den samlede boligmasse.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet bemærker hertil, det allerede er muligt at indrette bofællesskaber i den private udlejningssektor.